

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ

59-1

Brno 2018

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis
Peer-reviewed journal

Ročník 59
Volume 59

Číslo 1
Issue 1

Předseda redakční rady Head of editorial board	Pavel Kouřil
Redakční rada Editorial board	Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski, Alexander Ruttikay, Jiří A. Svoboda, Jaroslav Tejral, Ladislav Veliačik
Odpovědný redaktor Editor in chief	Petr Škrdla
Výkonná redakce Assistant Editors	Hedvika Břínková, Zdenka Kosarová, Šárka Krupičková, Olga Lečbychová, Zuzana Loskotová, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka, Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela
Technická redakce, sazba Executive Editors, Typography	Azu design, s. r. o.
Software Software	Adobe InDesign CC
Fotografie na obálce	Hlinsko – Kouty I. Oboustranně plošně retušovány hrot se čtyřmi přiloženými uštěpy (obr. 3, str. 23).
Cover Photography	Hlinsko – Kouty I. Bifacial point with four refitted flakes (Fig. 3, Pg. 23).
Adresa redakce Address	Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i. Čechyňská 363/19 602 00 Brno IČ: 68081758 E-mail: pv@arub.cz Internet: http://www.arub.cz/prehled-vyzkumu.html
Tisk Print	Azu design, s. r. o. Bayerova 805/40 602 00 Brno

ISSN 1211-7250 (Print)
ISSN 2571-0605 (Online)
MK ČR E 18648
Vychází dvakrát ročně
Vydáno v Brně roku 2018
Náklad 400 ks

Časopis je uveden na Seznamu neimpaktovaných recenzovaných periodik vydávaných v ČR.
Časopis je uveden v citační databázi SCOPUS a na seznamu vědeckých časopisů ERIH PLUS.
Copyright ©2018 Archeologický ústav AV ČR, Brno, v. v. i., and the authors.

zóny v Holešově se podařilo ve výkopu pro vodovodní potrubí mezi objektem Technologického parku a malým kruhovým objezdem prozkoumat jeden narušený archeologický objekt. Jednalo se o běžnou sídlištní jámu drobných rozměrů, která však ze svojí výplně poskytla poměrně bohatý soubor keramických fragmentů, které jsou datovány do starší doby bronzové (charakteristická přítomnost plastické výzdoby v podobě jazykovitých výčnělků a četná aplikace ryté výzdoby v podobě vertikálních „třásní“) a souvisí s dříve prozkoumaným sídlištěm, zjištěným při předchozí stavební aktivitě v tomto prostoru (Šmíd 2012, 15–38).

Adam Fojtík, Miroslav Popelka

Literatura

Šmíd, M. 2012: Sídlíště ze starší doby bronzové v průmyslové zóně u Holešova. *Pravěk* Nová řada 20, 15–38.

Resumé

Holešov (Bez. Kroměříž), „Na větráku“. Ältere Bronzezeit. Siedlung. Rettungsgrabung.

HORNÍ MOŠTĚNICE (OKR. PŘEROV)

„Příčky“. Starší doba bronzová – nitranská kultura. Sídlíště, pohřebiště. Záchranný výzkum.

Lokalizace: souřadnice GPS 49.4003611N, 17.4486211E; 49.4004903N, 17.4488306E; 49.3982561N, 17.4506811E; 49.3984061N, 17.4509064E.

V roce 2017 byl v rámci stavby dálnice D1 – 0136 proveden záchranný archeologický výzkum na katastru obce Horní Moštěnice, trať Příčky. Lokalita se nachází cca 2 km jižním směrem od okraje Přerova, v poli po pravé straně silnice R55 směr Přerov–Hulín. Místo nálezů archeologických objektů leží v rovinném terénu, v nadmořské výšce 241 m. Na severní straně lokalitu, ve vzdálenosti 200 m, obtéká Dobřčický potok, který se cca 400 m severozápadně od lokality vlévá do říčky Moštěnky.

Během archeologického výzkumu bylo zkoumáno sídliště a pohřebiště ze starší doby bronzové. Skupina šesti nitranských kostrových hrobů se nacházela u východního okraje zkoumané plochy. Byla zde také zachycena část sídlištního areálu ze starší doby bronzové a pravděpodobně také eneolitu, celkem 126 zahloubených objektů. Nejčastějším typem objektů zde byly kúlové jamky (několik desítek), které ve dvou případech tvoří pravouhlé struktury představující

pravděpodobně reliktů po nadzemních stavbách. Vedle nich zde byly objeveny také zásobní jámy, žlábků či dva hliníky. Kolekce nalezeného archeologického materiálu není nijak početná. V současné době probíhá její laboratorní zpracování a poté bude možné přesněji stanovit dataci jednotlivých objektů.

Vendula Vránová

Resumé

Horní Moštěnice (Přerov District), “Příčky”. A settlement from Early Bronze Age (126 settlement features) and a small group of graves were excavated during a rescue excavation in Horní Moštěnice (Přerov District). The group of 6 inhumation graves is dated back to the Nitra Culture.

HORNÍ NĚMČÍ (OKR. UHERSKÉ HRADIŠTĚ)

„Lesná“. Mladší doba bronzová. Ojedinelý nález – bronzový meč.

Na podzim roku 2017, při procházce se psem, objevil náhodný nálezce ve vývratu stromu předmět, který identifikoval jako bronzový meč. Nálezce předal tuto informaci pracovníkům Slovákckého muzea. Místo nálezů se nachází na katastrálním území obce Horní Němčí, přibližně 3,5 km západně od obce Strání, ve vzdálenosti 130 m západně od cesty ke Kamenné boudě. Poloha nálezů je na severovýchodním svahu cca 280 m pod vrcholkem kopce Lesná v nadmořské výšce okolo 650 m. Meč se nacházel v mělké hloubce cca 30 cm, v šikmé poloze v úhlu 45°. V místě nálezů ve vývratu stromu ani v jeho okolí nebyly zjištěny žádné další metalické artefakty či zlomky keramiky.

Objevený bronzový meč s jazykovitou rukojetí patří k široce rozšířenému typu Nenzingen. Rukojeť meče s bočními lištami je mírně vyklenutá, její konec je odlomen, v dochované části rukojeti nejsou žádné otvory pro nýty. V klenuté záštitě jsou 4 otvory pro nýty, v jednom z nich zůstal nýt zachován. Čepel meče je bikonvexního profilu s paralelními břity. Čepel je lehce esovitě ohnuta a značně poškozena, břity jsou olámané a i patina je místy zcela otlučena, špička meče je ulomena. Čepel je po celé dochované délce zdobena paralelními rýhami, které se u záštitě vějířovitě rozbíhají k jejím okrajům. Rozměry: délka 535 mm, šířka čepele 25 mm, šířka záštitě 49 mm, šířka rukojeti 20 mm, hmotnost 398 g.

Tento typ meče lze datovat do stupňů B D – H A1. Meče se poměrně často objevují mezi depoty i ojedinelými nálezy, ovšem ve většině případů pouze ve fragmentárním stavu, takže je nelze blíže typolo-

gicky klasifikovat. Nálezy tohoto typu meče pocházejí například z nedalekého depotu z Drslavic, ojedinělý nález je známý také z lokality Křenovice (Salaš 2005, 68). V nejbližším okolí nálezu nejsou žádné sídlištní aktivity. Nález byl uložen do sbírek Slovákého muzea v Uherském Hradišti pod i. č. 256359.

Tomáš Chrástek

Literatura

Salaš, M. 2005: *Bronzové depoty střední až pozdní doby bronzové na Moravě a ve Slezsku I.* Brno: Moravské zemské muzeum.

Resumé

Horní Němčí (Uherské Hradiště District), "Lesná". Bronze Age. Isolated artefact – a sword.

IVANČICE (OKR. BRNO-VENKOV)

Palackého náměstí, parc. č. 3163/1. KSPP. Sídliště rovinné (?). Záchranný výzkum.

Zjišťovací archeologický výzkum byl vyvolán přípravou rekonstrukce části Palackého náměstí při kostele Nanebevzetí Panny Marie v Ivančicích. Terénní část výzkumu proběhla v srpnu roku 2016. Jeho úkolem bylo prokázat, případně vyloučit, přítomnost pozůstatků historických aktivit (především úroveň dochování pohřbů na kostelním hřbitově), které by mohly být v kolizi s projektovanou stavbou. K tomuto účelu byly navrženy dvě zjišťovací sondy na severní straně kostela (podrobnější popis výzkumu s plánem viz svazek Středověk a novověk tohoto ročníku).

Přítomnost pravěkého osídlení lokality může dokládat ojedinělý střep z doby bronzové (kultura středodunajských popelnicových polí) obsažený v zásepech novověkých hrobů (Kolařík 2016).

Václav Kolařík

Literatura

Kolařík, V. 2016: *Ivančice, Palackého náměstí. Zjišťovací archeologický výzkum.* Rkp. nálezové zprávy, č. j. 8/16. Uloženo: Archiv Archiaia Brno, o. p. s.

Resumé

Ivančice (Bez. Brno-venkov), Palackého náměstí, Parc. Nr. 3163/1. Mitteldonauländische Urnenfelder-kultur. Flachlandsiedlung (?). Rettungsgrabung.

JÍVOVÁ (OKR. OLMOUC)

Vrch Tepenec. KLPP – slezskoplatěnická fáze, pozdní doba bronzová. Hradisko. Záchranný výzkum.

Lokalizace: S-JSTK (X:Y) – 1110035.45 : 537890.60; 1110058.33 : 537908.72; 1110096.33 : 537867.72 : 1110106.29 : 537880.00.

V měsících červnu až srpnu roku 2017 proběhla VII. etapa záchranného archeologického výzkumu na lokalitě Jívová – Tepenec, která byla vyvolána další fází rozšíření dobývacího prostoru Bělkovického kamenolomu. Výzkum plošně i metodicky navázal na předchozí etapy z let 1997–1999, 2007–2008 a 2012.

Metodika záchranného archeologického výzkumu, který na Tepenci probíhá s přestávkami již přes 40 let, je vždy založena na rozměření výzkumné plochy do čtvercové sítě o velikosti jednotlivých čtverců 5 × 5 m a poté zkoumání kulturního souvrství po mechanických vrstvách. V posledních etapách byly, zejména z časových důvodů, čtverce zkoumány šachovnicově (Kalábek, Tymonová 1998; 1999; Procházková 2001; Vránová, Vrána 2005; 2016 – zde souhrn starší literatury, Vránová 2008; 2009; 2013a, 2013b). Celá plocha výzkumu je podrobena detektorovému průzkumu. Nadmořská výška lokality se pohybuje v rozmezí 480–495 m.

Během výzkumu bylo na ploše o velikosti 25 × 65 m nacházející se v prostoru předhradí středověkého hradu a hradiska KLPP prozkoumáno kulturní souvrství o mocnosti cca 50 cm obsahující artefakty datované do pozdní doby bronzové – slezskoplatěnická fáze KLPP a vrcholného středověku a 5 sídlištních jam z pozdní doby bronzové. Ve čtvercích 478 a 481 byla zkoumána pravděpodobně intaktní pravěká kulturní vrstva (kont. č. 1230) obsahující velké množství slezskoplatěnické keramiky.

Převážnou část nalezeného archeologického materiálu tvoří zlomky keramiky a mazanice. Vedle nich jsou do pozdní doby bronzové datovány např. také nalezené keramické přesleny či kamenná kolečka s provrtem v různém stadiu zpracování (od nahrubo otesaných kusů až po hotové výrobky).

Vendula Vránová

Literatura

Kalábek, M., Tymonová, M. 1998: *Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, lokalita Tepenec, 1.– 3. část.* Rkp. nálezových zpráv, č. j. 1393/01, 1394/01, 1315/02. Uloženo: Archiv Archeologického ústavu AV ČR, Brno, v. v. i.

Kalábek, M., Tymonová, M. 1999: *Nálezová zpráva ze záchranného archeologického výzkumu, lokali-*